Anul al 58-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL | În România 5 lei | În străinătate 6 lei
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G.le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 105 Sâmbătă 19 Aprilie 1941
12 Pagini

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 în străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CALATORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

PRESA ȘI PROPAGANDA PRIMEJDIOASĂ

Ușurința și repeziciunea cu care se pun în circulație publică tot felul de zvonuri și vești, cu caracter senzațional, în legătură cu anumite evenimente interne, sau externe, cu scopul de a produce o anumită stare de spirit, ori de a întreține o propagandă oarecare, este totdeauna mai accentuată în epocile turburi și în timp de război.

Cei cari au interesul să răspândească asemenea zvonuri, sub forma unor informațiuni pretinse a fi luate din izvoarele cele mai autorizate, contează totdeauna pe psihologia colectivității, pe lipsa de control, pe paralizarea simțului critic și pe naivitatea celor mai mulți oameni.

Svonul înaripat bazat pe o invențiune, sau pe o informație prezintată tendențios, are trecere ușoară prin mulțimea celor ce nu se ostenesc să-i cerceteze originea și rostul punerii lui în circulație și îi atribue cel puțin „un sâmbure de adevăr".

Așa se și explică pentru ce se folosesc toate aceste slăbiciuni colective și individuale, de către cei interesați, aflați de obicei în serviciul unor agenții de propagandă, fie cu scopul de a provoca dezorientare, îngrijorare și demoralizare; fie cu scopul de a crea și dezvolta anumite curente de opiniuni și stări de spirit.

Să nu uităm că mai cu seamă în împrejurări grele și în situații critice, dușmanii unui stat au nevoe și de „munițiuni spirituale" spre a obține victorii acolo unde n'au nevoe de altfel de munițiuni.

Cum se pot înlătura efectele unei propagande atât de subtile și insinuante și ale cărei fire sunt atât de greu de prins? De obicei se face apel la bunul simț, la datoria și patriotismul cetățenilor conștienți să nu dea crezământ svonurilor și întregului cortegiu de știri tendențioase. Dar, cum ar putea cetățeanul cu bun simț și conștient de îndatoririle sale față de interesele obștești, să desprindă adevărul de minciună, caracterul tendențios al unor știri?

Presa, cu posibilitățile sale de control și cu simțul de răspundere al celor ce o conduc, este cea mai în măsură și indicată să facă acest serviciu public de o importanță covârșitoare.

Datoria ei este să informeze și să îndrumeze opinia publică.

Ca să poată însă îndeplini acest rol și această misiune, presa are nevoe să dispună, pe lângă responsabilitate, și de libertatea strict necesară.

SITUAȚIA PE TEATRELE DE RĂZBOI

Operațiunile din Balcani. — Bătăliile dela Tobruk și Sollum (Africa de Nord)

de R. SEIȘANU

Pe teatrul de război balcanic, grupul de forțe germane de la nord a pătruns în regiunea de nord a Bosniei, cuprinsă între râul Sava și Serajevo. O coloană puternică motorizată germană a înaintat până la Serajevo — capitala Bosniei — pe care a ocupat-o.

In alte regiuni ale Iugoslaviei centrale situația e confuză.

O altă coloană germană motorizată e în marș în direcția Mostar, — sud-est de Serajevo.

Armata a II-a iugoslavă s'a predat în regiunea Serajevo.

Pe coasta Dalmației trupele italiene au ocupat Split (Spalato), portul principal al Iugoslaviei și înaintează în direcția Ragusa (Dubrovnik).

Portul acesta dispune de două intrări, dintre care una foarte largă și adăpostită. Cum în față e un archipelag impozant și pitoresc, format din cele mai însemnate insule din marea Adriatica — Brazza, Lesina, Lissa, Curzila, Solta și altele mai mici, despărțite de canale, portul Split are și o valoare strategică, fiind bine protejat.

Pe frontul de sud din Grecia egeeană, trupele aliate greco-britanice ocupă pozițiile întărite din regiunea muntoasă. Frontul lor se sprijină la est pe masivul Olimpului (alt. 2912 m.) și coasta mării Egee, iar spre nord-vest pe ramificațiile Pindului dintre care cel mai apropiat este lanțul Grammos.

Trupele germane, care au forțat trecerea râului Bistrița (Aliakmon), vor ataca acum barajul muntos dintre Olimp și Grammos.

In Albania, forțele italiene au ocupat câteva localități în sectorul dintre valea Voissei și lacurile Orhida și Presba și înaintarea lor este în curs.

Ținând seamă de efectivele mobilizabile și mobilizate ale statelor balcanice din timpul războiului mondial, care s'au cifrat la 2,5 până la 3,5 divizii de infanterie la un milion de locuitori, Grecia, care are o populație de 7.008.000 (cifra provizorie a recensământului făcut în 1937) a putut să mobilizeze în războiul actual 18 până la 21 divizii de infanterie. Acum majoritatea forțelor grecești se găsesc pe frontul de est și din Grecia egeeană. Nu se cunoaște precis efectivul trupelor britanice ce au fost debarcate în Grecia. După unele evaluări aproximative ele ar atinge efectivul de 100.000 de oameni, care dispun de unități blindate, de batalioane aruncătoare de flăcări și de aviație cu personalul navigant și de aeroport.

Pe teatrul de război din Africa de nord, în zona frontierei orientale a Libiei, lupte crâncene s'au angajat la Tobruk și în apropiere de Sollum, la care participă și unități din flota mediterană a Marei Britanii.

Garnizoana engleză din Tobruk care de câteva zile e asediată, se apără cu multă îndârjire. In ultimele zile englezii au transportat trupe, tankuri și ma-

(Continuare în pag. 2-a)

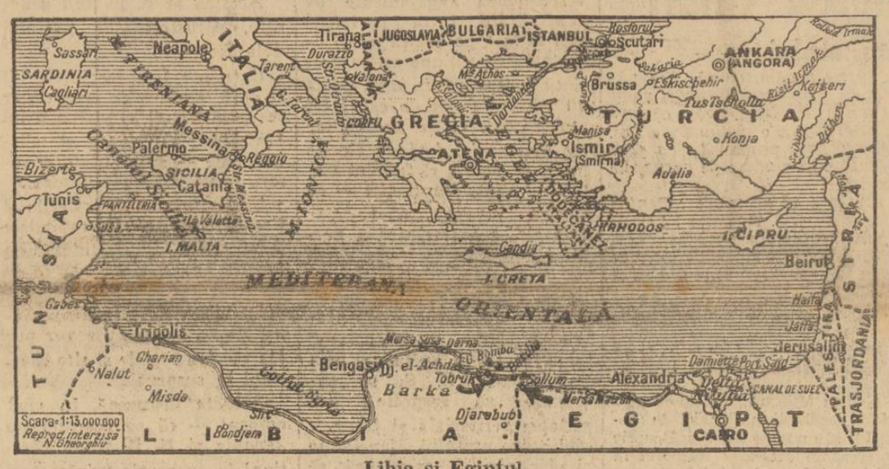

Libia și Egiptul

PE COASTA DALMAȚIEI

Cunoscuta localitate balneară Ragusa, perla Rivierei iugoslave

PACTUL DE NEUTRALITATE INTRE U. R. S. S. ȘI JAPONIA

Vizita d-lui Matsuoka, ministrul de externe al Japoniei, în Europa, s'a încheiat printr'un fapt concret diplomatic: semnarea unui pact de neutralitate cu U. R. S. S.

Firește, în epoca actuală, când realitățile răstoarnă în mod atât de brusc prevederile cele mai bine intenționate ale diplomației, înregistrarea unui eveniment atât de important ca o înțelegere sovieto-japoneză ar fi produs o mai mare senzație în cercurile politice și diplomatice. Totuși, nu se poate tăgădui că, privit sub aspectul desfășurării viitoare a actualului război, a eventualei lui extinderi sau accentuări în Atlantic și în Pacific, noul instrument diplomatic între U. R. S. S. și Japonia prezintă un deosebit interes.

Trebue subliniat în primul rând că pactul a fost semnat după vizita d-lui Matsuoka la Roma și Berlin.

Citind cu atenție textul semnat la Moscova, credem că denumirea simplă de pact de neutralitate nu este cea absolut exactă.

Intr'adevăr, articolul I al pactului conține în el și prevederea neagresiunei reciproce.

„Cele două părți contractante — spune art. I — se angajează să mențină între ele relațiuni amicale și să respecte mutual integritatea teritorială și intangibilitatea celeilalte părți contractante".

Deci obligațiune de neagresiune reciprocă. Dacă se ține seama că prin pactul tripartit, puterile partenere se angajează la asistență mutuală numai în cazul când o altă putere decât cele care se găsesc astăzi în război cu statele tripartite atacă pe una din acestea, angajamentul de neagresiune luat de U. R. S. S. are desigur o însemnătate deosebită.

Articolul 2 al pactului dela Moscova prevede eventualitatea, când fie Japonia, fie Rusia Sovietică, ar fi atacate de una sau de mai multe terțe puteri. In cazul acesta cele două țări se obligă numai la păstrarea neutralității „pe tot timpul perioadei conflictului". Cari au putut fi eventualitățile la care s'au gândit semnatarii pactului atunci când au înscris această obligațiune reciprocă? Suntem siguri că presupunerile pe care le-am putea face noi, vor fi făcute de cititorii noștri înșiși, așa că nu e nevoe să insistăm. Merită totuși să fie subliniat faptul că pactul fiind semnat după vizita d-lui Matsuoka la Berlin și Roma și că el trebue deci considerat ca intrând în concepția politică de ansamblu a pactului tripartit, este mai puțin probabil ca la Moscova, atunci când s'a redactat acest articol 2, să se fi avut în ve-

(Continuare în pagina 2-a)

Numai preocupări românești

de CONST. HENTZESCU

Perioada pe care am trăit-o înaintea actualului război a fost caracterizată de preocupări cu totul în afară de contingențele vieții românești. Atrași în vârtejul ideologiilor străine noi nu ne-am dat seama că, depărtându-ne de tradiția, de nevoile și de aspirațiile neamului, am slăbit însăși rațiunea noastră de a exista în această regiune frământată a Europei.

Nu suntem doar un stat organizat de bunăvoința celorlalți, pe baze factice ori artificiale. România continuă și astăzi pe malurile Dunării să joace rolul legiunilor lui Traian, în lupta lor de apărare a ordinei și a civilizației. N'avem nevoe deci de a împrumuta dela alții lozinci, oricât de răsunătoare ar fi ele. Nu suntem în căutarea unui ideal. Pentru a fi buni Români e de ajuns să ne adâncim gândul în trecut, scoțând din el pildele călăuzitoare

Niciodată datoria de a ne prezenta în fața vieții așa cum ne-am născut, în suman românesc și purificați sufletește de melodia doinelor ancestrale, n'a fost mai necesară ca acum. Când lumea întreagă suferă depe urma unui război ce ia tot mai mult caracterul unui cataclism, ceea ce se cere patriotului român e cumințenie și răbdare. Gesturile necugetate, atitudinile de bravadă, cuvintele sonore dar goale de orice conținut, nu prea ne-au priit până acum. Hotărârile de care depind soarta neamului nu se pot lua cu ușurință. Orice credință am avea personal, orice convingeri nestrămutate ne-ar îndruma, oricât am iubi pe unii și am urî pe alții, răspântia istorică la care am ajuns impune în clipa actuală poporului românesc o adâncă reculegere. Ne referim anume la popor căci numai el este îndreptățit astăzi ca, după acest examen de conștiință, să arate conducătorilor încotro îl duc păsurile și durerile.

Prea am trăit până acum izolați unii de alții. Deasupra o clică de conducători, al căror orizont era mărginit de veleitățile lor materiale, jos massa anonimă lăsată în părăsire și în neputință de a-și

(Continuare în pag. 2-a)

EVACUAREA ZONEI DELA VEST DE ALEXANDRIA

Roma, 16 (Rador). — Corespondentul agenției „D.N.B." transmite:

„Giornale D'Italia" află din Beyruth:

Guvernul egiptean a dat ordin populației civile să evacueze zona de coastă dela vest de Alexandria.

Se crede că această măsură a fost luată la cererea autorităților militare britanice.

America recunoaște starea de război între Ungaria și Iugoslavia

Washington, 16 (Rador). — *Corespondentul agenției „Havas" transmite:*

Președintele Roosevelt a dat publicității o proclamație prin care se arată că între Ungaria și Iugoslavia există stare de război.

Această proclamație pregătește aplicarea legii neutralității americane celor două țări.

JUSTIȚIA S'A PRONUNȚAT

Tribunalul militar a condamnat la moarte pe cei doi asasini ai librarului London, ucis în împrejurările cunoscute. Sentința a fost executată după decretul-lege care prevede pedeapsa cu moartea pentru asemenea cazuri, în mai puțin de 24 de ore.

„Cercetările au stabilit, — după comunicatul prefecturii poliției Capitalei — că atentatorii fac parte din așa zisele „echipe ale morții" și sunt elemente de sacrificiu, săvârșind atentatul din str. Olteni din ordinul organizației din care fac parte cu scopul de a cunoaște reacțiunea autorităților față de aceste încercări teroriste legionare, în vederea unor serii de atentate ce ar fi fost proiectate împotriva demnitarilor statului, în special cu prilejul serviciilor religioase din săptămâna patimilor".

Justiția, chemată să vegheze la menținerea ființei Statului ordinei și liniștei cetățenilor, împotriva elementelor anarhice, a dat o pedeapsă aspră, dar exemplară, pentru toți aceia cari ar încerca să comită fapte de natură să pericliteze existența statului.

Este o sancțiune legală, prevăzută în decretul-lege din 5 Februarie c. ce se aplică acelora cari săvârșesc omoruri „cu scopul de uneltire împotriva ordinei politice sau sociale existente în stat".

Sentința tribunalului militar din Capitală în cazul celor doi asasini, ca și aceia a tribunalului militar din Galați, aplicată celor doi indivizi cari au ascuns 10 pistoale Walter în podul Camerei de comerț, constitue un avertisment riguros dat tuturor acelora cari în aceste vremuri grele, când se cere mai mult ca oricând ordine și liniște, atentează la siguranța statului.

O expunere a lordului Halifax asupra situației pe fronturile de luptă

New York, 16 (Rador). — Corespondentul agenției „D. N. B." anunță următoarele:

Lordul Halifax, ambasadorul Marei Britanii, a pronunțat un discurs cu ocazia banchetului anula dat de English Spe king Union. El a făcut aluzie la faptele dezagreabile decurgând din situația actuală a războiului, dar a dat asigurări că cu toate acestea, Anglia va câștiga războiul.

Ambasadorul Marei Britanii a declarat că în prezența „evenimentelor nefaste" din Balcani și din Africa de Nord, trebue să se conteze cu realitățile. Infrângerile sunt datorite „superiorității materialului german".

Terminând, lordul Halifax a cerut asistența americană pentru Marea Britanie, căci numai așa se poate câștiga bătălia din Atlantic.

ROMÂNIZAREA

de AL. ALIMĂNEȘTIANU

Acum 50 de ani, citeam o cuvântare a d-lui A. C. Cuza, ținută în Camera Deputaților, prin care arăta pericolul că elementul românesc este înlocuit de cel strein în toate îndeletnicirile și mai ales în meserii.

Documentele noastre ne arată, că în 1830/32 erau în București 3269 negustori, meseriași și mici industriași, din care numai câțiva erau macedoneni, armeni, greci și evrei. Peste 99% erau români neaoși, pe când, în zilele noastre din 40 de miliarde investite în întreprinderi industriale numai un miliard șease sute milioane lei este capital românesc. Aceste întreprinderi întrebuințează 219.000 funcționari streini și numai 39.000 români, deși legea de încurajarea industriei din 1887 făcută de Ion C. Brătianu obliga pe cei ce se folosesc de încurajare, să aibă 75% români. In comerț și alte activități, situația este la fel ca și în industrie.

Dacă am ajuns la această stare de lucruri, vina nu o purtăm decât noi românii, iar nu streinii cum caută să o interpreteze unii. Streinii nu ocupă în genere decât locul liber sau unde au fost chemați.

Marea noastră vină datează de peste 100 de ani, iar în ultimele decenii, răul s'a adâncit mai mult, pentrucă mulți din români considerau comerțul, meseriile și industriile ca ceva înjositor. Copiii negustorilor și meseriașilor nu urmau îndeletnicirea părinților lor, pentrucă le era rușine de ea. Pe de altă parte, copiii proprietarilor, preoților, învățătorilor și gospodarilor înstăriți nu se îndreptau spre negoț și meserii, ci preferau să fie avocați, funcționari, profesori, preoți sau învățători. Drumul greșit și goana după funcționarism s'a constatat

(Continuare în pag. 2 a)

Statele-Unite nu cer Irlandei să cedeze baze navale pentru flota britanică

Washington, 16 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

D. Hull, șeful departamentului de stat, a declarat că guvernul Statelor Unite nu intenționează să ceară guvernului irlandez să cedeze baze navale pentru flota britanică.

El a adăugat că, contrar unor anumite svonuri, nici o discuție și nici un fel de negocieri nu s'au început între reprezentanții Irlandei și Statelor Unite în această privință.

ARMATA II-a IUGOSLAVĂ A CAPITULAT

Berlin, 16 (Rador). — Inaltul comandament al forțelor militare germane comunică:

Armata II-a iugoslavă a capitulat la Sarajevo și a depus armele.

*

Berlin, 16 (Rador). — Știrile anunțând capitularea altor unități din armata sârbă învinsă devin tot mai numeroase.

Șase divizii sârbe au fost decimate de detașamente de două divizii germane și opt generali, numeroși ofițeri și 50.000 ostași au fost făcuți prizonieri.

PRIZONIERI SARBI CAPTURAȚI DE GERMANI

Berlin, 16 (Rador). — O singură divizie germană a capturat nu mai puțin de 18.000 ostași sârbi, 30 tunuri, 25 aruncătoare de mine și diferite materiale de război ce nu au fost clasate până acum.

Printre prizonierii făcuți de o altă divizie germană se află și un general sârb. Prada de război făcută de această divizie cuprinde numeroase care de luptă, tunuri și numeroase obiecte de echipament.

O altă divizie germană a făcut prizonieri în ultimele ore: doi generali, trei coloneli, 51 ofițeri superiori și 6.000 soldați sârbi. Această divizie a trebuit să-și întrerupă înaintarea deoarece șoselele erau înțesate de prizonieri și de material de război lăsat în părăsire.

AVIOANE ȘI ARMAMENT CAPTURATE DE GERMANI

Berlin, 16 (Rador). — In cursul luptelor finale cu resturile armatei sârbești, un grup de armată german a capturat 75 de avioane, 45 tunuri, 30 aruncătoare de mine, 50 mitraliere și mii de puști.

RĂZBOIUL...

Trupele motorizate germane înaintând în Iugoslavia

LA DOVER

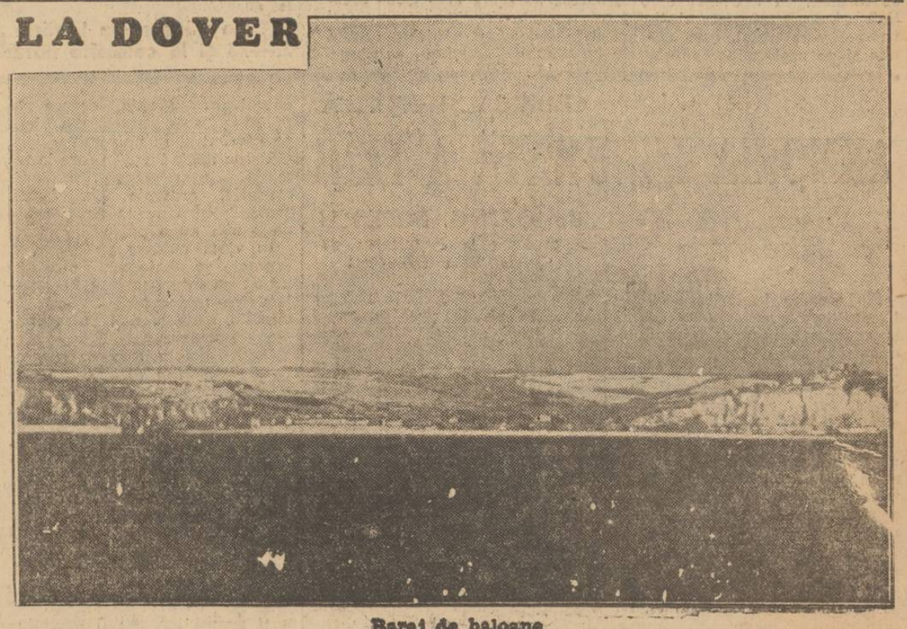

Baraj de baloane